

ВІДОБРАЖЕННЯ ЕКОЛОГІЧНИХ ВИТРАТ ЗА НАЦІОНАЛЬНИМИ ТА МІЖНАРОДНИМИ СТАНДАРТАМИ ВЕДЕННЯ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ

доц. Ілляшенко Т. О., студентка Скобенко М.В.

Відомо, що фінансова звітність підприємств різних країн світу має відмінності, обумовлені соціальними, економічними та політичними впливами.

До недавнього часу оформлення звітності згідно Міжнародних стандартів фінансової звітності (МСФЗ) було не обов'язковим. Однак іноземні інвестори та банки при наданні кредитів все частіше хотіли бачити саме таку форму оформлення. Як наслідок, з 2012 року публічні акціонерні товариства, банківські установи, страхові компанії та деякі інші компанії, зазначені Кабінетом Міністрів України, повинні обов'язково оформлювати свою фінансову звітність згідно МСФЗ.

Як відомо, негативний антропогенний вплив на навколишнє середовище в Україні більший у декілька разів у порівнянні з іншими країнами світу. Тому пропонуємо розглянути основні відмінності відображення у звітності екологічних витрат за національними та міжнародними стандартами ведення фінансової звітності.

Ще в ХХ столітті у розвинених країнах світу науковці прийшли до висновку щодо необхідності захисту довкілля. Тому відображення екологічних витрат у фінансовій звітності відіграє досить важливу роль, оскільки несе в собі інформацію щодо діяльності підприємства, пов'язаної з використанням ресурсів та захистом навколишнього середовища.

Загалом на сьогодні не існує загальноприйнятої класифікації екологічних витрат, які сплачують підприємства і тому їх прийнято відносити у дебети різних рахунків. Причиною цього в першу чергу виступає відсутність надійної нормативно-правової та інформаційної бази, відсутність мотивації щодо здійснення витрат на природоохоронні заходи, обмеженість методики стандартизованого обліку екологічних витрат, що виникають під час господарської діяльності.

Слід зазначити, що в країнах Європи головним документом екологічної звітності підприємства виступає екологічна декларація, яка є наслідком проведення екологічного аудиту. В Україні даний досвід лише починають впроваджувати, тому він ще не набув

широкого розповсюдження, а носить лише ознайомлювальний характер.

Пропонуємо навести порівняльну характеристику обліку екологічних витрат в Україні та у країнах світу на прикладі таблиці 1.

Таблиця 1 – «Порівняння особливостей врахування екологічних витрат на підприємстві»

Параметри порівняння	За національними стандартами	За міжнародними стандартами
1. Відношення до системи бухгалтерського обліку	Управлінський облік	Управлінський облік
2. Відображення екологічних витрат у звітності підприємства	Екологічні витрати не відображаються окремо, а повністю відносяться до собівартості виробленої продукції	Здійснення раціонального обліку та розподілу екологічних витрат, пов'язаних з господарською діяльністю
3. Систематизація обліку екологічних витрат	Облік та списання екологічних витрат ведеться безсистемно та за загальною методикою без врахування їх особливостей	Врахування особливостей екологічних витрат при здійсненні їх обліку на підприємстві
4. Особливості облікової політики	Відсутнє врахування у обліковій політиці підприємства його господарської діяльності при визначенні екологічних витрат	Відкритість ведення документації, пов'язаної з обліком екологічних витрат та відповідно отриманих результатів
5. Врахування при інвестиційній діяльності	Відсутня мотивація щодо здійснення врахування екологічних витрат, оскільки інвестори спостерігають саме за прибутковістю акцій	Врахування обсягу екологічних витрат при здійсненні інвестиційної діяльності (інвестори потребують інформацію)

Зарубіжний досвід показує, що здійснення господарської діяльності повинне базуватися на свідомому екологічному управлінні бізнес-процесами будь-якого підприємства.

Тобто, як бачимо, перехід до міжнародних стандартів ведення фінансової звітності є необхідним і при веденні обліку екологічних витрат з метою покращення стану навколишнього середовища. Для України дане питання є досить актуальним та вимагає посиленого контролю з боку держави, а саме, потрібним є вдосконалення нормативно-правової бази, що базується на міжнародних стандартах.

Економічні проблеми сталого розвитку: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції, присвяченої пам'яті проф. Балацького О. Ф. (м. Суми, 24–26 квітня 2013 р.): у 4 т. / за заг. ред. О. В. Прокопенко. – Суми : Сумський державний університет, 2013. – Т. 4. – С. 196-198.